

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) bódé a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona, Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona, 12 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántári cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Dixi válasza.

A Sándor József iskolájának homlokzatára ez van írva: „Si fecisti, nega”. A mit megcsinálsz, tagadd el. Hivem hódol a tanítás előtt a titkár ur, midőn állítja, hogy Haller Károly dr. urat nem marta el, Concha Győzöt nem idegenítette el és Hegedűs Istvánt sem marta el.

Mind a három ur él. Ha akar: nyilatkozik. Ha hallgatnak: az sem baj. Ha ránk czáfolnának: nem volnának őszinték.

Az Emkénél őrizett iratoknak nincs mindig bizonyító erejük. Ezuttal azonban, mint később látni fogjuk, van. Azokat jóformán ellenőrzés nélkül szerkesztette Sándor József ur. Senki sem gondolt arra, hogy sorai közé apró veremeket helyez el. Jóhiszemű közönséggel volt dolga. Senki sem gyanakodott. Mikor aztán, rég elfeledett és egészen másként értett határozatokat szedett elő s himet varrt magának belőlük: akkor ütötte ki a szega fejét a jegyzőkönyvi zsákból.

Ki gondolt volna arra, hogy a ki stilitára játsza magát évekig, voltaképpen biztos és kényelmes életmódot hajhász s hogy azoknak a „szent filére”-nek előbb-utóbb azt a „szent” czélt kell szolgálnok, hogy egy titkár urakodási igényei kielégítést nyerjenek.

A nyájas olvasó talán emlékezni fog arra az időre, mikor gyűjtés folyt az Emke részére.

Abban az időben Sándor József ur csodálatos tevékenységet fejtett ki. Irt, beszélt, járt-kelt, izgatott és úgy viselte magát, mint egy új vallásalapító. Innen dátálódnak nehezen, de fokozatosan hervadó érdemei.

Nehezen; mert egészben véve a magyar közönség hálás az iránt, a ki-ben igaz fajszereket ismer föl.

Fokozatosan; mert a gyűjtés után következő évek nem egyetlen nap alatt szolgáltatták azt a leverő tanúságot, hogy a milyen alkalmas volt Sándor József a gyűjtésre, épen olyan tehetetlen és meddő az alkotásban.

Ennek a meddőségnek a láttára, annak a gyűjtésnek roppant tevékenységére gondolva, minden elfogulatlan emberben fölbred az a gyanu, hogy talán azért volt olyan fáradhatatlan a gyűjtésben, hogy tőke keletkezzék a gyűjtő kényelmes ellátására. Ezt a

gyanút később a fizetésemelés és nyugdíjazási tények alaposan igazolták.

Most aztán, hogy imitt-amott rongálódik az óvatosan készült lepel s a lyukak mögött több és több ember kezdi látni a híresztelt és játszott önzetlenség valódi mivoltát; most ha olykor a közérzet zele meg-meglebbenti a takarót; Sándor József ur általános tagadásban keres menedéket. Mikor mindenki dicsérte: akkor is tremolázott, mint martirjelölt. Most, mikor a közérdek szempontjából bírálni is merészlik: a jelöltből valóságos vértanu lett. Tagad. De akárki meglássa, a vértanuból olyan vádló lesz, hogy Kajafás kismiska hozzá képest. Most még azonban csak tagad.

Tagadja a Haller-ügyet.

Haller működő alelnök volt. Ismerete és teljesítette kötelességét. Eljárt az irodába és ellenőrizte mindent. A titkár ur ezt beavatkozásnak nézte. Önkényeskedő természetű, mely mindig ott lappangott az alszerénység mögött, nem tűrhette a Haller jogos fellépéseit. Ebből származott a konfliktus. A dolgot úgy tüntette föl a titkár, mintha hatáskör összeütközés fegna fenn. Erre Haller egy ügyrend kidolgozását sürgette. Szóbeli szó lett és Haller kibukott. De Hallernek volt igaza. Ezt Bethlen gróf is érezte: nem is tagadta. De miután a titkár ur, hogy igaztalan ügyét megnyerhesse, presszióhoz nyult és lemondással fenyegetőzött s miután Bethlen gróf a titkár nélkülözhetetlennek nézte: az Emke fennállásának érdekében később volt inkább Hallertől válni meg, mint a titkártól.

„Haller dr. maga mondott le” — írja Sándor József.

Oh, szent Loyola könyörögj éretünk!

„Az ügyiratokat tessék az Emkében megtekinteni” — folytatja tovább

Ebből már csak világos, hogy nem ő marta el Hallert. Ki kétkelhetnének ilyen apodiktikus állításban? Ki merészelné feltenni, hogy a közönséget még e rövid szavakkal is félrevezeti a titkár ur?

Pedig nincs másként. Feleletünk ez: Nem igaz, hogy Haller lemondott. De Sándor József ezt írja, hogy lemondott. Ki hazudik tehát? Nézzük meg az iratokat. Ezek feltalálhatók az Emke 1889. évi áprilisi levélsomagjában, Mi sül ki az ügyiratokból? Ki

sül, hogy Haller lemondott. Ahá, tehát nem Sándor József ur hazudik. De az is kisl, hogy Haller nem mondott le. Tehát én sem hazudok. Ki hazudik tehát? Senki.

De ki vezeti félre a közönséget? Lássuk.

Mikor S. J. ur azt állítja, hogy Haller lemondott, minden olvasó méltán van arról meggyőződve, hogy az alelnökségről mondott le. S. J. ur jól tudja, hogy erről nem mondott le, hanem lemondott az ügyvezetésről. Mert tudni való, hogy ügyvezető — vulgó — működő alelnök volt. Tehát a jelzőről és azzal kapcsolatos kötelességekről mondott le; de nem az alelnökségről.

Azonban S. J. ur azt írja: lemondott. Azt, hogy miről, nem írja meg. Az olvasó nem distingvál; nem is tudja ilyen részletesen a dolgot. Tehát azt hiszi, hogy az alelnökségről mondott le. Így lesz félrevezetve a szokásos mentális rezervátakkal a közönség. Szent Loyola, ne hagyj el!

Ez persze nem elmarás. Hiszen lemondott. Mintha bizony a folytonos és rendszeres mosakodás csupa szűz ártatlanság volna s mintha soha sem lenne okozati összefüggés a lemondás és az előzmények között. Ez az összefüggés megolvasható a Haller 1889. évi áprilisi headványában. Tessék közzé tenni. Hadd lássuk a — rókát.

A mi Concha Győzöt illeti, — ő e sorok írójának szemrehányásaira azt felelte annak idejében, hogy nem megy a választmányi gyűlésekre, mert belefáradt a titkár autokratikus vitáiba. Neki nincs kedve vesződni a titkár ur örökös szörszálhasogatásával. Soha semmi sem jó, a mit nem a titkár állít és mindig minden tökéletes, a mit a titkár kiszalaszt a száján.

Igy idegenedett el Concha. Meglehet tőle kérdezni. Nem olyan rossz a memoriája, hogy elfelejtette volna.

„Rágálom” — mondja S. J. ur, hogy Hegedűs Istvánt elmarata. Ez megint kapaszkodás a betűbe. Olyanforma, mint a Haller lemondása. Kérdem: volt-e Hegedűs István választmányi tag? Ugy-e volt? Kérdem: választmányi tag-e most is Hegedűs István? Ugy-e, nem? De lemondott-e? Nem.

Hát mi történt? Kibukott!!! Kiszavazták Déván! Helyette beszavazták Hegedűs Sándort. Remek fogás az Emke érdekében.

István helyben lakott, Kolozsvárt; Sándor Budapesten lakott. István dolgozott az Emkénél; Sándor elég nyílt ellenszenvvel volt az Emke iránt. Nos? A titkár ur megkésztette a kijelölendők névsorát. Abból szándékosan kifelejtette Istvánt, és szándékosan becsenpészte Sándort. A névsort átadta a jóhiszemű jótévőnek Rökk Pálnak. Az öreg ur megtette ajánlatát, a közgyűlés éljenzett — és senki sem vette észre, hogy a munkás István kimaradt.

Tehát rágalom, hogy kimarta. De, hogy kibuktatta: ez is rágalom-e?

Mindezekre a Kolozsvárban azt írja Sándor József ur, hogy az Emkére nézve az „Ellenzék” egyenlő szolgálatot tesz a „Tribuná”-val. Hohó. Lassan egy kicsit a testtel! Az Ellenzék indítványozója és kortese volt az Emkének. A „Kolozsvár” ezalatt cikkeit irt az Emke ellen. Az Ellenzék érlelte, melengette, ápolta, csiráztatta a magot. Mikor kikelt a növény: néhány kolozsvári ur, köztük Sándor József ur is, egy kis városi kis mozgalom szűk terére akarták szorítani. Választmányi névsort állítottak össze kizárólag kolozsvári egyénekből. Leakták a nívóját már kezdetben szállítani egy dalárdalakulás jelentőségére.

A matadorok Bokross Eleknek gyűlést tartottak és Bokross kimondta, hogy csak izgága és utczai elemek vehetnek részt ilyen mozgalomban. A Bokross nézeteit képviselte a Kolozsvár. És most Tribunáról beszél? Pihá!

A kolozsvári hangulatot tudatta Deáky Albert az Ellenzék Előpatakon időző szerkesztőjével. Ennek a levélnek a hatása alatt, az Ellenzék szerkesztője levelet irt egy csomó főispánnak, alispánnak, tanfelügyelőnek, kanonoknak, birtokosnak, főjegyzőnek, polgármesternek — számszerint 64 levelet. Kért, rimánkodott, felvilágosított. Gondolata az volt, hogy legyen az erdélyi magyarságnak, melyet a politikai pártállás oly élesen és károsan elválaszt, egy közös találkozási pontja a fajszereket kultuszában. A rimánkodás hatott. Ritka szép gyűlés jött össze a városházán az első alakulás idején.

A kolozsvári névsor ellenében, mely Esterházy grófot jelölte elnöknek, s mely Kolozsváron tul nem terjeszkedett, az Ellenzék szerkesztője a Nagy Gábor kávéházában, a Ditrói mérnök segítségével egy névsort készített, melyben föl volt véve az erdélyi három magyar püspök, egy pár főispán, alispán,

egyelemi tanár, tanfelügyelő, mágnás és birtokos. Elnöknek Bethlen Gábor gr. Alig volt a közéletnek olyan hasznos vezértagja, a ki abból hiányzott volna. Ez a névsor adta meg az Emkének az országos szint és jelentőséget. Ezt a névsort kezébe vette Ugron Gábor midőn felolvasta, vita nélkül fogadtott el.

Látható, hogy az Emke fogamzásánál, születésénél, fölnevelésénél mindig vereséget szenvedett a Kolozsvár, mert ő ellensége volt az eszmének is, a létesítésnek is, a megismosodásnak is. És látni való, hogy az Ellenzéket, azon reményekkel szemben, melyeket az adakozó és lelkesülő közönségben fölkelte, felelősség terheli.

Ez a felelősség kényszerít arra, hogy nyíltan beszéljünk. Ezen felelősség érzetében dicsértük Sándor József titkárt, a míg megérdemelte és bíráljuk és hibáztatjuk, ha arra okot ad. Mikor először emeltünk szót és figyelmeztettük a titkárt botlásaira: a Kolozsvár nem emlegette a Tribunát, hanem helyeslőleg vette át cikkünket. Most? Pedig most sem irunk egyebet. Most minket gyaláz. Miért? Mivel akkor Sándor József ur ellenzékinek vallotta magát a politikában; most pedig annak a Bánffy Dezsőnek tartozik az uszályához, a ki mindig ellensége volt az Emkének.

Mi soha sem néztük az Emkét politikai szemüvegen; most sem nézzük. Legnagyobb veszélynek tartanók, ha oda a politikát bárki is becsempészné. De őrt állunk.

Mit jelent az, ha az ember a titkár urat bírálja s ha a titkár ur félhivatalos közlönye a Tribunát emlegeti? Ez, uraim! a legközönségesebb Bauernfängerei. Magyar szó nem jut hirtelen eszembe. Talán balek-fogás? Mintha bizony a titkár ur személye és működése egy fogalom volna az Emkével. Nem oda Buda! Hátrább az agarakkal! A titkár ur semmi más, mint az Emke fizetett hivatalnok. Ha jól végzi hivatalát; tovább fizetjük: ha rosszul végzi: kérdőre vonjuk, megbíráljuk, utasítjuk s ha kell, megfenyítjük.

A titkár ur nyaka szászor kitörhetik azokban a lelki szaltomortálában, melyeket a hypokrizis mezején végez, de azért az Emkének egyetlen hajaszála sem fog meggörbülteni.

Dixi.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1897 január 19.

A két néma szobor.

(Monda az Alhambráról.)

Írta: Irving Washington.

Az „Ellenzék” számára fordította:

HARMATH LUJZA.

(Vége.)

A barát megpróbálta az állatot megfékezni, de ez nem sikerült. Hegyen-völgyön rohant vele tova; a barát kámszája elrongyolódva hurezolódott utána a szélben; tonzurás feje sokszor beleütközött a fák ágaiba s a bozót jól össze-vissza karczolta. Rémlület és válságos helyzetét még növelte az, midőn észrevette, hogy sarkában hét kutya álló és dühösen ugató farka van. Későn látta be tévedését, hogy a Belludora ugrott föl.

Villám gyorsasággal rohantak le a nagy uton, a Placa nuevan, a Lacatin hosszában, a Vivairambla körül; még soha se repült vadász és kutya ily gyorsan, vagy soha sem okoztak ilyen zajt. Hiába hívta segítségül a szerencsétlen Simon patert ide s tova hurezolta, olyan helyekre, hova jószántából nem ment volna, míg teste egészen összetörtött és a lovaglásnak erős nyomait viselte magán. Megint végig száguldottak a Vivairamblán, a Jacabinon és a Placanuevan és a kutak útján. A hét kutya vonított, ugatott és a megremült pater sarkai után kapkodott. A nap első sugarai tüntek fel a láthatáron, midőn a tornyot elérték; itt a ló egy hatalmasat rugott hátra felé és a barát egy nagy bukfenchezet hanyva röpült le a hátáról; a paripa aztán az ördögi kutyáktól üldözve eltűnt a sötét pince üregbe és mély esőnd váltotta fel az előbb még fűlértő zajt.

Történt-e még baráttal ily ördögös historia? Egy paraszt, ki hajnalhasadtával dologra ment, ott találta meg a szerencsétlen Simon patert a torony tövében egy fűge fa alatt annyira összetörve, hogy sem beszélni, sem mozdulni nem tudott. A legnagyobb gonddal vitték czellájába, mialatt az a hirtérjedt el, hogy rablók támadták és kinozták meg. Nehány nap telt el, míg tagjait használni tudta; ezalatt azzal vigasztalta magát, hogy ámbár az öszvér a kincsesel együtt kislított karmai közül, a pogány leletből egyelőre mégis elég szép részt kapott.

A mikor folyógyult első teendője volt, hogy ágya alatt megkeresse a mirtusz koszorút és az arannyal tett bürzaeskö, melyet Sancherné ajtatóssága folytán kapott, mily nagy volt azonban elkeseredése, hogy a koszorú elszáradt nuphiszóból van és a bürzaeskö homokkal és kavicssal van tele.

Simon paternek minden fájdalma mellett volt anyi esze, hogy hallgatott, ne hogy a titok elárulásával nevetségessé váljék és előjárói büntetését magára vonja. Sok év

mulva halálos ágyán árulta el gyóntató atyjának, hogy a Belludon lovagolt.

Lopez Sancherről miután az Alhambrából elköltözött sokáig nem lehetett semmit hallani. Mint vidám pajtásról örömet emlékeztek meg mindig, ámbár elutazása előtti szótlán buskomorságot tekintve, azt lehetett feltenni róla, hogy szegénység és balsors valami elkeseredett lépésre kényszerítették.

Nehány évvel később egy régi barátját, egy kiszolgált katonát, a ki Malagában lakott egy hat lovas kocsi lőttött s majdnem elgázolt. A szekér megállott; egy gazdagon ültözött öreg ur szállott le belőle és sietett a szerencsétlen rokkant katona segélyére. Mily nagy volt azonban ez utóbbinak a bámulata, midőn az előkelő urban Sanchez-Lopez-ra ismert, ki épen most ünnepelte leányának, Sanchikának eljegyzését az ország első grandjának egyikével.

A kocsiiban a jegyes pár ült. Sancherné is ott volt, ki olyan gümbölyű lett, mint egy hordó és a ki tollakat, ékszereket, gyöngyfüzereket, gyémántokat, minden újjan gyűrket és olyan ruházatot viselt, a minőt Sába királynő óta senki sem látott. A kis Sanchikából nagy leány lett s kedves modora és szépsége után hercegnőnek, sőt még király leánynak is beillett volna. Völegénye mellette ült — egy kisse kiélt, pök lábú törpe emberke, de ez is egyik bizonyítéka volt, hogy nemes vér csörgedez ereiben — mert egy valódi spanyol grand nem igen magosabb négy lábna. Az anya hozta létre a házasságot.

A vagyon nem rontotta el a derék Lopez

szívét. Öreg barátját több napig magánál tartotta és királyilag megvendégelte, színházba, bika viadalokba vezette és végre egész boldogan bocsátá utra, egy zacskó pénzzel s ezenkívül régi barátainak is küldött egy zacskóval.

Lopez azt szokta mondani, hogy egy gazdag nagybátyja Amerikában meghalt és egy rézbányát hagyott neki; de a gonosz nyelvek az Alhambrában azt erősítették, hogy gazdagsága onnan ered mert felfedezte az Alhambrában a két alabástrom nympa által őrzött titkot.

A mint most is látható a néma szobrok jelentőségteljesen a fálnak ugyanazon részére szöglik szemeiket, mind e mai napig s e miatt sokan azt hiszik, hogy ott még mindig van kincs elásva, mely egy vállalkozó ember figyelmére érdemes volna, ámbár mások és főképp a nők e szobrokra, mint annak örökös jelképére, hogy a nők képesek valamely titkot megőrizni, megelégedéssel tekintenek.

Angela.

ANGOLBÓL FORDITOTTA:

AMICA.

XXIII.

(Folytatás.)

(37.)

Oly iszonyodással meresztette szemeit a szobának egy távolabb eső szegletébe, hogy Angela is ideges kezdett lenni.

— Ormond, nincs ott senki. Nézd csak a könyveszekrénynek a vége!

Oh! sikoltá Ormond és leesett a sző-

nyegre, ott vonaglott azt kiáltva: „Megfojtanak! megfojtanak!”

— Agela, menj a szobádba és fektődj le, — mondá az atyja. Én el tudok banni a testvéreddel, ez delirium tremens; már volt neki ilyen rohama.

— Segíthetek atyámnak valamit? — kérde Angela és undorodva nézett a lábainál vonagló, kiabáló és átkozódó szerencsétlen te remtésre.

— Nem; ha segítségre lesz szükségem, akkor csemetek Vilmosnak; de a szobámban levő gyógyszeres szekrényemből lehozhatod a laudanumos tveget.

A laudanummal visszajöve hallotta Angela, a mint a testvére rekedtes, törthangon a következő szavakat mormogta —

— Szerettem őtet! Megígérte — a saját hibája! Ki van ott a függőny mögött? Milyen lassan megy ez a ló! Mi az? Kigyó? Nem — nem, — csak az evező lapát!

Az atyja elvette Angeltől a laudanumot.

— Siess az ágyba! — mondá. Én elég jól el tudok a testvéreddel banni.

Angela nagy találat, hogy az atyja olyan komoly volt, a milyennek még soha sem látta; szokott gondatlan, mosolya eltűnt az arcáról.

Miután Angel az ágyban volt, hallotta midőn az atyja Ormondot a szobájába felmenni segítette.

A testvére most esendes volt, de nyugott és nehezen lélegzett, a mint az atyja támaszkodott.

Együttmentek az Ormond hálószobájába és az ajtó bezárták; Stuart ur nem is jött ki onnét, egész éjjel ott maradt.

Milyen nyomorult dolog volt ez az élet!

Vajjon mások is ilyen szerencsétlenek

A t. Ház!

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, jan. 18.

Mióta az Apponyik passzivisták, az Ugronok száműzöttek: azóta annyi „szűz” állt be politikai nagyságnak, hogy az ember hirtelen nem tudja, melyiket kell bámulni.

A t. Ház immár oratio gyakorló iskola lett, a hol minden ember beszélhet egy sort, a nélkül, hogy czélja és anélkül, hogy hatása volna. Hát foly is a beszéd. Vita nincs, csak beszéd. Vitatkozni nincsen kívül, mert az Apponyi pártja, a mely az Ugron-törédekkel az értelmet képviseli, nem áll szóba a Bánffy vitézeivel. Így aztán valósággal komikus helyzet áll be, mikor látjuk, hogy miként keresik és fogják a kormány részére az ellenzéket.

Kossuth, ki Bánffynak nagyrabecsült ellenzéke, csak általánosságokat visz a vitába. Ilyen általánosságban mozog utánna valamennyi hivatalos ellenzéki. Nem szabad érzékeny dolgokat piszkálni. Lehet mondani: szabadság, testvériség, egyenlőség. Éljen a haza. Abcuzg német stb., de nem lehet mondani, — hogy Bánffy irtó háborút folytatott a neki nem tetsző ellenzék sorain. Hogy erőszak és nem jog alapján kormányoz. Hogy titkos rendelkezet küld, melynél fogva törvénytelen ségek elkövetésére is feljogosítja érzik magukat az emberek. Szóval a Kossuth-ellenzék beállott fenntartani tovább is azt a politikai rendszert, a mely ellen nyíltan küzdeni kíván.

Hol itt az őszinteség, hol itt az oppositio. Sehoh. — Hanem azért Bánffy katonái ugyancsak vagdalkoznak. Az egyik neki ront az ellenzéknek és különösen a nemzeti pártot itéli el erősen. Senki sem vétett ugyan neki.

Legkevésbé a nemzeti párt. Hanem azért nehogy statisztának képzéljék, ki kell vágni a rezet. Aztán nagy beszédet mond. Döngeti a nyitott ajtót és a helyett, hogy megnyomná a kilincset, betöri a zárt. Bánffyól kiált, hogy Erdélynek épen a lelke. Nem is az egyik keze, hanem a lelke. Ő nagy férfi! Hitted volna a szolnoki dobokai homályban, hogy még egy Werner agyából kell kipattanni a sugárnak, mely téged megvilágít.

Apponyi pedig egy lejárt politikus. Talán hülye is? Szegény Apponyi. Sohas gondolta, hogy a beteg oroszán szerepét is el kell játszani... és tűrni mind a rugást, melylyel méltatlanok bántják a túró érdemét — szavajla valahol Hamlet.

És jönnek a többiek, a sokak, az apró szűzi sereg, a kik mind nagy kirohanást intéznek. Hadd gyönyörködjék Bánffy a szellemi tornázásban és a politikai gyerekeskedésben.

Más ugy se látja meg immár a t. házat. Vitái nincsenek, tehát nem is vonzó. Egyáltalában nincs miért naponta tudósításal vesződni a szerkesztőség, mert az apró cseprő szellemi rugaszkodások megőrkítése nem lehet feladatunk. A mostani budget vita pedig az apró emberek apró játéka, csapán.

Igaz, hogy Groisz ur még semmit sem szólt, de valószínűleg a nemzeti párt ellen ki fog rohamni közelebből.

Mert most már nem Apponyi, hanem Bánffy Dezső bűvölte el.

Ej, ej! kis politikai cecotté.

Goluchovszki Berlinben.

Berlin, jan. 18.

Goluchovszki külügyminiszter fogadtatása a legszívvelibb és minden tekintetben kitüntetett volt. Beható konferenciák folytak már szombaton délután Hohenlohe herceg birodalmi kancellárnál a kancellári épületben, a melyet nyomban követett a császárral folytatott értekezés az udvari edd előtt a császári palotában. Ebből után ismét értekezés volt, ezuttal már a kancellár jelenlétében.

Az értekezések, a mennyire az eddig kiszivárgott hírekből következtetni lehet, teljesen kielégítő eredményre vezettek. Megállapították a közös eljárást és magatartást általában és az egyes kérdésekre nézve is.

Diplomáciai körökben határozottan helytelennek vélik azt az okoskodást, hogy Muravievnek külügyminiszterré történt kinevezése lett volna oka Goluchovszki berlini látogatásának, valamint az általa Berlinben folytatott értekezéseknek.

Goluchovszki gróf vasárnap több látogatást tett több kiváló személyeségnél, köztük a nagy hatalmak berlini képviselőinél is. A rendtűnepségnél szintén különös megtiszteltetésben részesült, mert a többi rendloagok előtt köz vetlenül ő ment Blumenthal után és az udvari ebédnél is Blumenthal mellett ült a császári pár mellett.

A császár ebédközben koccintott Goluchovszkival. A külügyminiszter ma este Radvizvil hercegnővel ebédel, holnap este 6 órakor pedig közvetlenül a Hohenlohe kancellárnál adandó diszebed után visszautazik Bécsbe.

Tanulmány a rendőrség köréből.

Irta: dr. Asztalos János.

(Folytatás.)

Legyen a polizár eljárása ildomos, humanus, nemtelen eszközöktől tartózkodó, hogy a józan fel fogású polgárok helyesléssel találkozzék és erkölcsi becsülésre tarthasson számot. Főfigyelem fordítandó végül arra, hogy tekintettel épen azon sok erkölcsi kísértésekre, melyeknek az igazság közegei kitéve vannak, a tisztviselő kar alapos köszültségű, jellem tekintetében is kiváló és kipróbált hűségű egyénekből alakítsassék meg, másfelől oly közegekre nézve, kik nehéz helyzetekben különös sikerrel jártak el és nagy érdekek biztosításában érdemesültek, kellő mérvű erkölcsi és anyagi elismerés is nyújtassék.

Ezen elveket látjuk következetesen keresztülvie és megvalósítva, a rendőrség szervezésénél Porosz, Francia és Angolországban. Azért válik be oly hasznos és észszerű intézménynek a rendőrség a nevezett államok háztartásában, azért élvezi a törvényhozó hatalomnak, bírói karnak hathatós támogatását és védelmét, a polgárok becsülését és pártfogását.

Mennyivel másként áll a dolog a tekintetben hazánkban, hol a rendőrség az éleclapok kedvencz guny tárgyai; a polgárok által lenézett, gyűlölt és megvetett intézmény, a társadalom mostoha gyermeke!

Ez a körülmény onnan származik, mert rendőrségünk országosan, a mai napig sincsen államosítva, anyagilag kellően méltatva, a tisztviselők állása biztosítva, jogai és kötelességei törvények által szabályozva, mi-

ként a nyugoti mivelt államok legtöbbjében, épen azért magosabb jogi képzettséggel bíró egyének nem éreznek hajlamot a rendészeti szakmára, ennek szomorú következménye azután, hogy a vidéki nagyobb városokban ázsiai állapotok vannak ma is és a rendőri intézmény inkább réme a polgárságnak, semhogy ez utóbbitól társadalmi fontosságához mérten méltányoltatnék, sőt maga a törvényhozó hatalom, mely 1867 év óta annyi tüdős alkotásával vitva ki nemcsak hazánk, de a külföld elismerését is a rendszert reorganizálása tekintetében, a mai napig sem tett semmit.

Ugyanazért nagyon is helyén valónak és korszerűnek tekintem a nagyérdemű olvasó közönséggel egy pár cikkemben megismertetni Berlin rendőrségének észszerű és példás szervezetét. Később ismertetni fogom Francia és Angolország mintarendszétét.

Berlin világáros a szö legnemesebb értelmében, ugyanazért annak legelkeseredettebb ellensége is kénytelen beismerni, hogy a német ősszbirodalom fővárosa, sok tekintetben kiállja az összehasonlítást, vetélytársával Párisal. De a hol nagy a fény, megvannak annak sötét árnyai is, mert a külső pompa, gazdagság és folytonos munka mellett, ott leselkedik a nyomor, munkátlanosság okozta szegénység és nélkülözés.

A Sándor-téren, a város kellő közepén, diszes és számos osztályra osztott, izéssel és példás renddel felszerelt palotában székel a működik a közbiztonsági rendszert elnöki osztálya. A fő és birodalmi székváros közbiztonsági jóléte, az egyenruhás rendőri tisztviselőknek és a polgári öltönyben járó és működő fegyelmi rendszertnek kezebe van téve. De azért gyakori az eset arra is, hogy a rendőrtisztviselők, szolgálat közben polgári öltönyben jelennek meg, viszont a fegyelmi rendszert hivatlanokai is öltöhetnek egyenruhát.

A rendőrség fel van osztva személybirtorsági, közegészségügyi-, vagyonbiztonsági és végül törvénykezési rendszetre.

A rendőrség összes személyzete, a rendőrfőnök rendelkezése alatt áll, ettől nyeri a parancsot a közrend biztosítására, hogy senki illetéktelenül ne tartóztatassék, szűlők, gyámok vagy gazdák, gyermekeik, gyámoltjaik, illetve cselésdégük tekintetében, hatalmukkal embertelenül vissza ne éljenek, a testi épség és sérthetetlenség tekintetéből fő gond van fordítva arra, hogy a járó-kelő egyének veszélyes elesése, elgazdálkodása és a sértést okozható alkalmak eltávolíttassanak, gyilkosságok okozása ellen szoros felügyeletben tartják a méregféléket, megakadályozni a csesemő gyilkolásokat, angyal csinálásokat és magzat elűzéseket, nem marad közönyös a rendőrfőnök az oly nagy mértékben elharapódzott öngyilkosság és párbaí esetekkel szemben sem, fegyelmi a személyi becsület és jó hírnév sértetlenségét, mely az ember és polgár legfőbb erkölcsi javainak egyike, mert a polizár mindazt lehetőleg eltávolítani van hivatva, a mi ennek megtámadására vagy csorbítására céloz; így p. o. ide tartozik megakadályozása annak, hogy valaki nyilvános helyen, színházi előadásban, vagy lakása előtt vagy szajta termékekben, guny és nevetség tárgyává tételék, bemocskoltassék, tüntetések által becsületében megsértessék stb.

(Folyt. köv.)

Vajda János halála.

Vajda élete.

Vajda János 1827-ben, május 7 én Budapesten született. Kevéssel születése után Fehérmegyébe, Vaalba költöztek szülei, a hol atyja uradalmi erdész volt. Itt töltötte Vajda első gyermekéveit, egy magános erdei lakban, elszigetelten a világ zajától, csupán a természet társaloga, a mi a fogékony gyermek kedélyre, rendkívül mély benyomást gyakorolt. Iskoláit Székesfehérváron, majd Pesten végezte, de csapongó, a regényességre hajló lelke sivárnak találta a tudós pályát s elfordult tőle.

A kor romantikus hangulata magával sodorta őt is a z ébredő nemzeti színészet egyik szerény papjává szegődött. A nemzetinek művésze s a művészek nemzetié váló átalakítása volt az ő szívének is vágya. 1845 ig egy szegény vándorló színészcsapat tal kóborolt s a ki ismeri akkori színészi visznyainkat, tudhatja, hogy ez nem a legnagyobb, de még csak száraz kenyeret sem adó pálya volt.

Mint Petőfi Sándor, ő sem aratott babérokat a világot jelentő deszkákon, de a nélkülözés, mely ez időben osztályrészé vala, megtanította megismerni az életet s innen költészetének keserű alaphangja. Majd ott hagyva a kalandos életet, nevelő lett, de a tanítás tiz nap alatt kiapasztotta türelmét, míg végre Alcsuthra ment, hol egy évig gazdasági gyakornok volt.

Az 1848-ik szabadságharc forduló pontot képezett életében. A kitörő lelkesedés őt is magával ragadta, s mint egyszerű honvéd fegyvert ragadva szolgált hazáját. A szabadságharc gyásos vége rá is szomorú napokat rótt. A világi fegyverletétel után besorozták a császári hadseregbe, elszakították szülőföldjétől, s levitték Italiába.

Lombardia kék ege alatt bolyongta annak virágos mezőit, de a derült égből nem tudta szomorú napjait felvidítani. Minde hánnyat azonban nem gátolta őt irodalmi tanulmányai, sőt költészetének ép ez kölcsönözte erőteljes vonását, ép ezáltal vált irodalmi egyéniséggé. 1853-ban visszatért Budapestre szöta itt élt közöttük csendes elvonultságban, kerülve minden feltűnést.

Irodalmi működése méltánylásul a Kisfaludy-társaság tagjául választotta.

Apróságok.

Vajda nem volt túlságosan barátságos ember. Egyszer a Váci-utcában sétálgatott, mikor hirtelen előbe lép egy vidéki atyafi s megkérdezi tőle:

— Ugyan, tekintetes uram, merre van itt a Gizella-tér?

Nosza nem kellett több.

Vajda dult-fult mérgében. Nagy mérgesen felgombolta a kabátját s aztán erősen szemébe nézve az atyafinak, így szólt:

— Barátom, egy félmillió ember van Budapesten. Miért választott ki épen engem, a kitől ezt kérdi.

Szö azán anélkül, hogy a kívánt fölvilágosítást megadta volna, sarkon fordult s ott hagyta a bámeszködő atyafit.

*

Ha valaki az utcán megszólította és tüzet kért tőle, bárki is volt az illető, Vajda a szebebe nyult s kivett egy krajczárt s azt átadta a tüzet kérőnek s így válaszolt:

— Barátom itt van, vegyen gyufát magának.

*

Egyszer, képviselőválasztások előtt, megszólította egy ismerőse, hogy miért nem lép föl képviselőjelöltnek:

— Hát bizony, a mi azt illeti, — szólt Vajda, — szívesen lennék képviselő, ha nem kerülne valami sokba.

— Pénz kell oda okvetlenül, — volt a felelet, — de nem épen olyan sok.

— No hát akkor majd megszoritom a pióczát, — felelte Vajda. — Azt hiszem, hogy hatvan forintot kisorsíthatok belőle.

Pióca alatt Nagy Miklóst, a Vasárnapi Ujság szerkesztőjét értette.

*

Nagy étű ember volt, de vajmi ritkán evett oly sorrendben, mind más emberfia.

Rendesen így állította össze a menüt:

1. főzelék.

2. fekete kávé.

3. leves.

4. térszta.

Ismeretek erről a szokásáról mindentű, de különösen, a „Kis pipá”-ban, ahová belépett, már ilyen rendben hozták az ételeket.

Vajda János temetése.

Budapest, jan. 18.

(Saját tudósítónktól.)

Az elhunyt máltól temetésének megbeszélése végett ma délután értekezlet volt a „Vasárnapi Ujság” szerkesztőségében. Ott voltak: Vadnay Károly, Rákosi Jenő, Ábrányi Emil, Bartók Lajos, Ágai Adolf, Szána Tamás, György Aladár, Kazár Emil, Nagy Miklós, Palágyi Menyhért, Endrődy Sándor, Prém József, Szűry Dénes, Inczedy László, Palágyi Lajos és Zempléni Árpád.

Minthogy Wlassics Gyula kultuszminiszter d. e. megígérte, hogy a temetés költéségeit viseli, az értekezlet csupán a részletekre nézve jutott megállapodásra. Elhatározták, hogy a Stáció-utczai halottas

ház kápolnájából lesz és hogy ott Rákosi Jenő és Bartók Lajos fognak beszédet tartani, míg künn a temetőben Ábrányi Emil fogja bucsuztatni a költőt.

Az elhunyt költő írótsai a következő gyászjelentést bocsátják ki:

Bánatos szívvel jelentjük társunknak, lélekben testvérünknek

Vajda János

magyar költőnek, a Kisfaludy-társaság rendes tagjának 1897. évi január hó 17-án élete hetvenedik évében bekövetkezett halálát.

A nemzet gényiusa virrasszon halhatatlan örök almain.

Budapestn, 1897 január 18.

Az elhunyt költőnek

íróbarátai.

MINDENFELE.

Kolozsvár, január 19.

— Hírek a Kárpát egyletből. Az E. K. E. sorjájék nyerő számainak húzása folyt le az E. K. E. főtitkári hivatalában Esterházy László dr. városi főjegyző, mint politikai biztos jelenlétében. A nyertesek majdnem a királyhághoz tuli városokból valók, a mennyiben tényleg a sorsjegyek nagyobb részét is az anyaállambeli lakosság vásárolta össze. A nagyobb nyereményeket Budapest, Zsombor, Kassa, Bázias, Zsombolya, Tapoleza, Finne, M.-Böszörmény, Német-Ujvár stb. nyertek el. A sorsolási jegyzőkönyvet az egyesület azonnal felterjesztette a m. kir. lottóigazgatósághoz, melynek jóváhagyása után a nyeremények elfognak küldetni. Tekintettel arra, hogy a sorsjegy tulajdonosok neve nyilvánartva volt. Az egyesület minden további nélkül a nyereményeket el fogja küldeni a nyerteseknek és a többi sorsjegy tulajdonosokat is értesíteni fogja a sorsolás eredményéről.

Az E. K. E. tájképei, melyek a kiállításra készültek, gyönyörű kivitelben sokszorosítva most kerültek forgalomba. Az egyesület eddig két képet sokszorosított: az első fehérmegyében levő remetei szikla sorozot és a csikmegyei gyilkos tavat. A képek a főtitkári hivatalban kaphatók tagoknak 1 frttért, nem tagoknak 2 frttért. A sokszorosítás anynyira megnyerte a vallás- és közoktatásügyi miniszter tetszését, hogy azokból 100—100 példányt rendelt meg iskolai czélokra és biztosította az egyesület, hogy a később nyomtatandó példányokból is ugyanannyit rendel. A képekre az anyaállamból naponta százával érkeznek a megrendelések.

Az E. K. E. diszmunkája, a Hankó Vilmos dr. által írt „Székelyföld” általános feltűnést kelt mindentű. Wlassics Gyula miniszter külön beszédben emelte ki a munka nagyszerűségét és elrendelte, hogy az iskolai könyvtárak megrendeljék. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek szintén feltűnt a magyar irodalomban páratlan munka és az egyesülethez intézett levelében a könyvet nagy érdeklődéssel jelenti ki. A munkából Háromszék és Csikvármegye, valamint a székely közművelődési egyesület 100—100 példányt, Marostorda vármegye 50 példányt rendeltek meg. Megrendeléseket elfogad az E. K. E. főtitkári hivatala. Tagok a 22 éves könyvet fizve 2 frt 50 krért, diszkötésben 4 frttért rendelhetik meg, nem tagoknak 1 frttal drágább.

— Dr Szilasy Gergeji egyetemünkön

1872 okt. 20-tól 1884. júl. 17. történt nyugalmaztatásáig a román nyelv és irodalom s 1879-től a sémi nyelvek tanára, dr. Filipának az egyetemhez intézet távirata szerint tegnap 18-án Naszódon elhunyt. Mind a rector, mind a bölcsészeti kar dékán kifejezte részvétét, egyuttal sajnálkozását, hogy az idő rövidsége s a rossz közlekedés miatt a kar nem képviselheteti magát a temetésen.

— Uj egészség tanárok. A vallás és közoktatásügyi miniszter ur által kijelölt bizottság előtt tegnap egyetemünkön iskola orvosokká és egészség tanárokká lettek kiegészítve: Anka cs. kir. ezredorvos, dr. Tompa városi orvos, dr. Hevesi sebészeti tanársegéd dr. Fodor Mózes kórházi orvos dr. Mendel Manó gyulafehérvári gyakorló orvos dr. Drogics Agoston dévai gyakorló orvos, dr. Mezey Bandi elmegőrgyászati intézeti orvos, dr. Imreh Domokos a veres-kereszt egylet kórházi orvosa.

— Jogász bál. A jogászbál rendező bizottsága a következő urakból áll: Dr. Jancsó György egyetemi tanár, tiszteletbeli elnök. Kozma Endre elnök, Heppes Béla alelnök. Br. Jósika Gyula alelnök, Strausz Árpád alelnök, Bartha János, Bethlen József gr. Benel Antal, Bodor Antal, Bogdán Elek, Borszéky Ákos, Brada Sándor, Csányi Árpád, Czirnér Ákos, Décsy Aladár, Éjszaky Ödön, Fekete Endre, Felszegi Lajos, Flóth Ferencz, Fried Armin, Friedmann Gyula, Gajzágó Ernő, Grosz Rezső, Haller József gr. Herczka Frigyes, Joksmán Ödön, Kabdebó Antal, Kertész Lajos, Klein Lajos, Kozma László, Körrösy József, Kramer Jenő, Krenner Géza, ellenőr. Kuhn Ottó, Lászlóffy István, László Márton, László Gyula, ellenőr, Lászlár Ernő, főtitkár, Lipthay Pál, Lipthay Sándor, Lőrinczy Ákos, Meskó Gyula, Mihály Gyula, Minorich Horváth Albert, Molnár Béla, Móssa József, Nagy Miklós ifj., K. Nagy Miklós, Óváry Elemér, Pazourek Ferencz, pánztáros, Perl Alfréd, Rettégi László, Robitsék Jenő, Sobosi Ártúr, Sipos Gábor ifj. Sipos Aladár, Somogyi Kálmán, Szabó István, Szász Domokos, Szent-Iványi József, Szgyártó Viktor,

voltak, mint ő, az atyja és a testvére? Mind ezeknek mi lesz — mi lehet a vége? A minit az atyja mondja a testvére részére az örültek háza.

De hát az atyjának és neki? Az atyja a Kontinens valamelyik olcsó városában fogja az életét egykori szép vagyona romjainak a maradványait bevégezni? és ő? — ő reá, mint guvernánt unalmas köteleseégek várnak.

Az atyjával való életről ő még csak nem is álmodott soha. Az az ellenszav mit az atyja ő iránta érezett, ma holnap oda fejlődne, hogy nem tudná azt eluyomni. És nem volt az atyja erőtlen és beteges, hogy apólonern legyen zűkése. Egy élete délen levo férfiak az erejével bírt; itt a köteleseég vagy engedelmesség nem jöhetett kérdésre. Az atyja vissza utasítaná azt az ajánlatot, hogy együtt lakjanak, e szerint csak guvernantuskodás maradt fenn számára.

E szomorú éjszakán mindezeket átgondolta, és elhatározta, hogy minél előbb a lást fog keresni.

A Nelli menyegzőjén nem fog ott lenni azou a napon Bob és ő közötté nagy távol-ságnak kellene lenni! És a Bobról való gondolkodásban elfelejtette az atyját és a testvérét.

XXIV.

Az Ormond szobájában csendesség volt, midőn Angela reggelizni menve elhaladt előtte.

— Treherne ur! Beszélhikván a kisasszonytalan, mondá a cseléd.

Treherne ur! Beszélhik kíván velem? ismétlé a leány.

— Igen; a lányáról akar valamit tudni.

Angela letette a hirlapot, melyet azon reményben tanulmányozott, hogy a hirdetések

„Keresletek” rovatában guvernanti állást fog találni, kisietett a csarnokba. Treherne John halaványabb és komorabb arccal, mint rendesen, állott ottan kalapját a kezében tartva.

— Stuart kisasszony Ella elment, mondá röviden.

— Elment? Hova?

— Nem tudom. Azt gondoltam, hogy talán Angela kisasszonytalan van.

— Ő nincs itten.

Ugy hát elszökött mint az anyja, vagy meghalt.

Azért imádkozom, hogy bár inkább meghalt volna!

— Csitt! ne mondja azt! Jöjjön a könyvtárba és mondjon el nekem mindent.

— Lehet, hogy valamelyik barátjáéhoz ment.

— Neki nincsenek barátjai.

Treherne John egy egyenes hátú székre ült a könyvtárban, ajkai mozogtak, mint-ha imádkozott volna, és azt mondá.

— Tegnap délelőtt elmentem hazulról prédikálni, és későre jöttem haza. Ellát soha sem szoktam felébreszteni, és azzal a gondolattal fektedtem le, hogy ő otthon van; de ma reggel nem jött le, és, midőn felmentem a szobájába, láttam, hogy nem aludt az ágyában.

Rosz — rossz, mint az anyja!

— Treherne ur, hogy tud olyanokat mondani?

Hátha a szegény leány meghalt!

Azért imádkozom, — hogy bár meghalt volna!

Rosz, rossz volt ő és a szíve gyökeréig kétszínű, de és hangja egy pillanatig romegett, én szerettem őtet.

Lehet, hogy Rophamba ment, és a vihar megakadályozta a visszatérésben, mondá Angel.

Smareglér János, Téglás Gábor, ifj. titkár. Tischler Márton, Torony László, Tuba János Turcsányi József. Zeyk Géza.

— Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ tagjai közé újabbak beléptek: dr. Bánffy Ferenc; Metes Mózes kőző, Boros-Bocsárd; dr. Mihály János, Szászváros; Bedőházy Pál gazdasági, Kutyfalva; Czirnér József, N.-Enyed; Cseh Sándor, Héjasfalva; Büjtke Ignác gazdasági, Vasa; Luczay Albert gtszt. A. Zsuk; Agárdy Vilmos, Russ; Csusz Tamás, Zágón; Vársárhelyi László ev. ref. lelkes, Csombor; Simó Pál gtszt. Forazest (Krassó-Szörény-megye); Erzsényes Lajos gtszt. Paszmos; Vajna István gtszt. Bonczháza; dr. Gidófalvy István kir. közjegyző, Kolozsvár; Gazda Márton ev. ref. lelkes, Sáromberke.

— Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ állatgyógyászati szakosztálya 1897. év január hó 26-án kedden d. u. 4 órakor, az egylet hivatali helyiségében (Belközép-utca 11. sz. 1. em). Közgyűlést tart, az alábbi tárgysorozattal: 1. Jelentés a lefolyt év működéséről 2. Zárszámadás a betérjésről. 3. Intézkedés az 1897. évi kiállításról. 4. Jövő évi költségvetés megállapítása. 5. Végrehajtó bizottság választása. 6. Indítványok.

— Meghívó. Az Erdélyrészi Kertészeti-Egyesület 1897. év jan. hó 20-án d. u. 5 órakor választmányi gyűlést tart, melyen a folyó ügyek kerülnek tárgyalás alá. Az elnökség.

— Kérdés az erdélyi. k. segéd püspök ügyében. Vettük ezeket a soroknt. Illetékes egyházi férfiak feltudták-e a közönséget világosítani arról, hogy midőn az erdélyi részekben a helyi viszonyokkal teljesen ismerős, annyi kiváló katolikus főpap van miért, neveznek ki Komáromból Erdélybe segéd püspököt? azért talán, mert Majláth Gusztáv gr? Továbbá miért kell a „processus informativus“ dolgát a bécsi nunciatúrának elgizagítani? Szent István ezer éves birodalma r. k. egyház dolgokban is Ausztriának van ezen túl alárendelve? Herczeg-prímásunk pictus masculus? ..

— Tíz Mezőmóhesen. Tegnap lapunkban említett tettünk arról a nagy tűzvészről a mely Beldi Ákos gr. főispán m. méhesi birtokán egy nagy istállót a benne levő szarvasmarha állományt elhamvasztott. Arról értesítünk ma, hogy tévesen közölték velünk azt, hogy a leégett tárgyak körül semmi sem volt biztosítva. Mind az épületek mind a szarvas marhák biztosítva voltak a Magyar francia bizt. társaságnál s a kár megtörténte után a biztosító intézet részéről a felvételre azonnal kiszállott egy bizottság mely közlebről már befejezi a kár felvételét. És így a grófnak a tűzvész által okozott összes károk meg fognak térítettni.

— A kolozsvári ipartestület ez évi rendezés közgyűlést a hét vasárnapján fogja megtartani. Alig van testület, mely rendelkezésére álló rövid idő alatt nagyobb és szebb eredményt vívott volna ki, mint eddig alig felévet ért kolozsvári ipartestület. Sikertelt az iparügyek iránt érdeklődést keltetnie és az iparos osztály kebelében egy egységesebb közszellem alapjait leraknia. Buzgóság, ügy szertel és életrevalóság jellemzik eddigi működését. Hiszik, hogy iparos polgártársaink méltányolni fogják a vezetőik fáradozásait, a mely az ipartestület ügye iránti érdeklődésben, találja legszebb jutalmát. Ez érdeklődés pedig a testület első közgyűlése alkalomával juthat kifejezésre a legszebben. Az ipartestület előjárása épen azért számít arra, hogy az elnöki gyűlésre megjelenő iparosok zsufoltság megtöltik a város háza nagy közgyűlési termét, hol a nevezetes ülést megtartják.

— Halálozás. Egy derék jó háziasszony szerető anyja hunyta le szemét örökre az övének és nagyszámú ismerőseinek végheletlen bánatára. Halálát széleskörű rokonság gyászolja, következő szomorú jelentésben tudatja a fájdalommal:

Bagaméri Károly, a maga és gyermekei: István és neje Farkas Karolin; Ákos, neje Hegyesy Róza; Veron, özvegy Szigethi Béláné; apósa özvegy Bruzer István, testvére: Karolina. Férfizott Vincze István; unokái: Bagaméri Zsombor és Margit; Szigethi Zoltán, Aranka, Árpád, valamint több közeli és távolabbi rokon, jóbarát, ismerős nevében fájdalommal jelenti, hogy a hű nő, önfeláldozó édes anyja, jó gyermek, nagynya, jó barát Bruzer Katalin, B a g a m é r y K á r o l y n é életének 62-ik, boldog házasságának 43-ik évében, hosszú szenvedés után f. hó 17-én egy jobb házba költözött. Ki sokaknak volt kedves, drága mindenki előtt az őszinte tisztelgetnek tárgya: nincs többé. Azt a melegséget, mely forrón szeretett minden jót, nevest, visszaadta az anyaföldnek, hogy azt megmelegítse a zord téli időben; lelke mely itt alant építette az Istennek országát, az övének boldogságát, élő hittel, szeretettel és jó cselekedetekkel, visszaszállott ahhoz a jó Istenhez, a ki adta, hogy elvegye méltó jutalmát. Övéi a kipótolhatatlan vesztéséig fájdalommal állják körül ravatalt és hulló könnyeire nyihlított csak az Istenből várnak, a ki előtt szemünk vannak a fájó szívűek dobzanásai. A kiszünetelt porok felett virasztani fog a hála, a kegyelet és emlékezet!

— A nagy idők 50 éves jubileuma. A magyar szabadságharc főbb eseményeinek 50 éves évfordulója a jövő évvel kezdetét veszi. Az 50 éves évforduló imponálásán, a nemzet méltóságának és az események történeti nevezetességéhez méltó megünneplésére hónapok óta dolgozik egy nagyobb szabású tervszet az országos történelmi ereklje mu-

zeum-egyesület. A sok inventióval előkészített tervszetet tüzetes vita alá vette tegnap egy népesebb értekezlet, elfogadva annak minden egyes pontját. A vaskos füzetet kitűző tervszet szerint az ünnepségek előkészítésénél az események történeti részleteinek üszegyjűtésre és lehető tisztázására, valamint az események színhelyének megállapítására és megjelölésére is ki kell, hogy terjedjen a figyelem.

Az országos jubileumi ünnepségek folyamán minden a jövődől előtt kegyeletben tartandó csatahely, vagy fontosabb történeti események színhelye emlékoszloppal és táblával fog a tervszet szerint megjelöltetni s előfák ültetése által a megjelölés állandósíttatni. Azonkívül kisebb nagyobb alapítványi ünnepségek fognak kamatozást végettelenné és évről-évre növeltetni, a melyekből a következő 50 éven belül marandóbb oszlop, vagy szobor létesíttessék. — Az országos jubileumi ünnep tervének egységes kivételére az ország különböző pontján bizottságokat alakít a muzeum s a jubileumi év emlékeztetésének fenntartására e m l é k é r m e k e t y e r e t és az eseményeket magyarázó füzeteket fog kiadni. A Történelmi Lapok közlebbi száma ismertetni fogja a jubileumi előkészületek főbb pontjait s a vidéki bizottságokat.

— Érdekes kút. A vitéz 48—49-ki honvéd őrnagy Hankovits György özvegye Báthory Rózsalia — lapunk barátja — érdekes eseményt közöl velünk, mely a Bánffy-Hunyad mellett fekvő M. Bikal községben történt. A nép monda egy eldőllyesztett harangról regél ott már régi időkől fogva. Közlebről egy ottani paraszt legény azt álmodta, hogy az a kút, hova a harang el lett süllyesztve, saját kertjükből van. Testvérvével egyetemben el is kezdett az álomban megjelölt helyen ásni, — s ime egy földnyi ásás után, valóban egy kútra akadnak, melynek kőkirakata még teljesen ép. A testvérek folyton ásnak, s már mint egy hat ölnyre mentek le, de csontoknál egyebet még nem találtak. A nép már hallja is a harang kongását. Az álom által megjelölt kútnak valóban csodálatos megtalálása a népnél természetesen a merész képzelő tehetséget hatalmasan működésbe hozta.

— Arany lakodalm. Rosenberger Ferenc nyugalmazott városi tisztviselő és hitközségi titkár f. hó 18-án tartotta házasságát 50-ik évfordulójának ünnepélyét, melyre az alkalommal nagyszámú rokonság és jó barátai jebbtettek meg. Az egybegyűlték kitűnő kedélyhangulat s szellemes pohárköszöntők mellett csak a késői délutáni órákban fejezték be az ebédet.

— Adomány. A kolozsvármegyei takarékpénztár a jótékony nőgyűlet számára 25 forintot adományozott. Fogadja az igazgatóság az egylet hálás köszönetét.

— Gyászhir. Dr. Breán Kázmér állami főgymnasiumi nyug. tanár Deesen meghalt.

— Mádi Kovács György nem megy nyugalmába. A kassai hadtestparancsok nyugdíjaztatásáról írtak a minap az összes fővárosi lapok. Most Kassáról érkezett leghitelesebb forrás szerint kijelentik, hogy Mádi Kovács György nem beteg, szél nem is érte, jelenleg orvosi kezelés alatt sem áll és hogy ő Felsőgőtl nyert szabadságidejének letelte után újra átveszi a hadtestparancsnokságot. Ez a hír általános örömet keltett mindenfelé.

— A Röntgen-sugarak új alkalmazása. Dr. Sehanta bécsi egyetemi tanár a Röntgen sugaraknak új alkalmazását fedezte fel. Egy leányt, a kinek hátán véges-végig dus szőke hajzat volt, két hétig naponla két óra hosszáig kitett a Röntgen-sugarak hatásának és ezzel elérte azt, hogy a haj kihullott. A bőr a sugaraknak kitett helyen gyöngye gyuladása ment át, a mely azonban csakhamar elmúlt.

— Hány csillag ragyog az égen? Egyáltalában nem megszámlálhatatlan, de minden este nehéz megszámlálni, hogy mennyi? Egy orosz csillagvizsgáló az egész elmúlt évet azzal töltötte, hogy a táskendi csillagvizsgáló tornyából megállapítsa az ég boltozatát egy kis részén, a lantcsillag képének környékén levő csillagok számát. Stratanov, ez a vállalkozó szellemű asztromónus neve, tízenyolcz fotografikus felvételt csinált, melyekből aztán megállapította a csillagok számát. A szerint, hogy a fényképező lemezeket hosszabb vagy rövidebb ideig tette ki az égből behatásának, más meg más képet nyert. Négy négyezred foknyi területet vizsgált meg s a következő eredményekre jutott: egy órai kísérletezés után a lemez 22,500 csillagot mutatott, 20 óra alatt 40,800 csillag fénye érte a fotografáló lemezt. Összevetve ezzel csillagok járásának gyorsaságát, ebből meglehet állapítani a lant csillagkép környékén levő csillagok átlagos mennyiségét. Egyáltalában az égboltozatot e részén nagyon sok a csillag, mi abból is megítélhető, hogy a rendszeren mint az égboltozatot legnagyobb részeken átmelegített Plejad csillagkép környékén 25 óra alatt alig mutatott 6000 csillagot.

— A csetneki dohánytermelés. A kitűnő dohányáról híres Csetneken a múlt évben termelt dohány bevéltását a múlt héten eszközölték. Beszolgáltatnak az 1. osztályba 622, a másodikba 2179, a harmadikba 1689, a negyedikbe 1595 kilogrammot, melyért az előleggel együtt kifizettek 1342 forint 39 krt. Elzölött Csetneken 300—400, sőt 500 mászára is fölment a dohánytermelés, a termelők ekkor 18—2000 forintot vettek be. A legnagyobb termelők és birtokosok az utóbbi években mindinkább felhagynak a

dohány ültetésével, a minek az az oka, hogy az árak olcsók, az osztályozás nagyon szigorú, sok az utjítás a becsülésnél és ellenőrzésnél, a mely a termelőket elkedvetleníti.

— A japáni trónörökös irás-tudománya. A japáni trónörökösöt most tanítják az irás mesterségére. A japáni erkölcseket jellemzi a tanítást módja, mely eléggé kellemes. A trónörökösöt egy csoport kis leány — valóságos apró hárem — veszi körül, — mielőtt a tanító a lecke-oktást megkezdje. A leányoknak a dolga az íróeszközök rendben tartani, a finom japáni tust ők keverik s a tollszárazakat, melyekkel a japán hieroglifiket papírra vetik, ők hegyezik meg. Mielőtt a tanító megjelenjen, a kedves kicsi leányok reá rohannak, egy finom selyem kendővel betömik a száját, nehogy lehelle a trónörökös arczát érje. Természetes hogy a tanító tanítványához egy szót sem szólhat, a betűket csak lerajzolja s a hercege ügygyel-bajjal másolja le.

— Ágyúzás a tenger vize alatt. A protsmouth kikötőben érdekes kísérletet tettek minap arra nézve, hogy milyen a hatása víz alatt az ágyugolyónak. Apály idejében egy 110 fontos merőtöltött Armstrong. ágyút állították föl és nekifordították egy ócska hajó oldalának. Mikor a dagály beállott, elektromossággal elcsútták a víz alá merült ágyút. A hatás irtózatoss volt. A keresztul-furta a hajó 21 hűvelyes tölgyfalatát, szétrombolván az egész belső vasszerkezetet, keresztülment a tulsó oldalon is, úgy, hogy a hajó rögtön elsüllyedt.

— Többnejűség Franciaországban. Emultettük, hogy a francia parlamentnek a többi közt egy dr. Gremier nevű, mohamedán vallású tagja is van. Ez az ur most be akarja hozni Franciaországba a többnejűséget, s erre vonatkozólag így nyilatkozott: „Mindent meg kell tennünk a faj kifejlődésére, hogy Németországtól ne nyelhesse benünket. Ebből az okból a többnejűség behozatalát kívánom Franciaországba. Miért ne tartanának gazdag emberek több feleséget, ha van hozzá módjuk. Egy még abból a szempontból is kívánatos, hogy sok szegény fiatal leány megszabadulna a nyomortól.” — Egy élelmes francia újság most megfogja szavaztatni a többnejűség kérdésében a férfiakat és a nőket

— A rongyos egylet részére ruha nemteket adakoztak: Novák Alber, Eisenstein Ábrahám, Medgyesi és Nyégrutz, Tihanyiné, Pap Aroné, Császár Dávidné. Püspöki Miklósné, Ferenczi Ignákné, Sárka Kristóf, Jencsenki Ferencz, Király Gyula, Kohn Lajos, Sárkány Ferencné, Csillag Manó, Stein Bertalan, Tauffer Adolfné, Szász Domokosné, Deaky Albert, Kovács József, Gróf Teleki Sándorné. Tauszig vendéglős egy gyermeknek ad a téli hónapok alatt délebedét. Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünk nyilvánítását. Kolozsvár, 1897. jan. 19. A rongyos egylet nevében: Kozma Ferenc kir. tanfelügyelő mint elnök, Elek Gyula egyt. titkár.

— Kiadó Kolozsvárt, a baromvásárter mellett egy több mint 20 hold területű beldőség, gazdasági épületekkel együtt. Értekezhetni az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

Színház.

Kedden Laube Henrik „Essex Gróf“ című drámája került színre. A szereplők közül leginkább kiittnt E. Kovács Gyula, kinek ez, mint tudjuk, egyik legjobb alakítása. Most is épen olyan nagy dráma erővel játsza el a szerepét, mint eddig és a közönséget többször lelkes tapsra ragadta. A többi szereplő közül még Szerémy Gizellát, György Ilonát, Szentgyörgyi Emeljűt ki.

Színházi hírek. Madarász-t a Zeller dallamos operettjét ismétlik holnap páratlan bérletben. A czimszerepét Kassai, Milkát — Turchányi Olga. A hercegnőt — S. Áldor Juliska, a grófot — Mezei éneklék.

„Balassa Bálint“ foglalkoztatja most főként a nemzeti színház személyzetét. Naponként próbálnak az operából a szerző vezetésével. Balassa előadására a zenekart is megerősítik. A zene conservatorium zenekarának több kitűnő tagja is közreműködik a zenekarban. A pénteki premierre iránt, mely bérletszünetben tartatik, élénk érdeklődés mutatkozik, máris számos előjegyzést történt a pénztárnál.

A „Sabinnók elrablása“ ez a pompás vígjáték, mely 5 év előtt kedvelt műsor darabja volt a közönségnek, csütörtökön kerül színre.

Közönség köréből.)

Kérés a székelynéphez és az illető hatósághoz.

Mintán a legutóbbi időkben a Székelyudvarhelyi agyag és kőipari iskolát, az ottani bánásmód és koszt miatt az intézet legelső tanulói kényszerülnek elhagyni (Pldul, Pap, Silberleikner, Fekete és a többi) s mintán az ottmaradtok magyar szellemű fiúk közül az igazgató többet szocializmus ezimen kitiltott, hogy elértesse az által a többieket a panaszolt (Daraghy, Schravkint stb.), mintán ez a qualifiálhatatlan eljárás ezeken, más alkalommal másokon — is megeshetik, — a székelý nép saját érdekében

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

nemcsak jól teszi de fel is kérem, hogy odahasson, hogy az említett intézetben Sebők tanár ur elhnyatta óta beállt innarmális állapotok helyre álljanak, és hogy az említett iskolában élelmező iskola szolga és a feltűgylő tenár hatalmas gyámkodása a maga medrére redukáltassék. Ez nem magán érdek de magának a székelý népnek, melynek javára az intézet létre hozatott, jól felfogott érdeke. Végül kérjük az illető hatóságot, hogy feltűgyleti jogát juttassa érvényre itten is különben eg ugy foszlók ez intézet is mint a mágócsi Marátk József ur vezetésé alatt.

Sz.-Udvarhely 1897. jan. 16.

Többek nevében.

Az „Ellenzék“ panaszkönyve.

Nincs jelenleg szerencsétlenebb része a városnak, mint Kolozs-Monostoron a kétvízköz. Mióta új gazdát cserélt, még mostohább sorsra jutott. Nem törődik a helyi senki. Most akkora sár van mindenütt, hogy kocsival abszolúte lehetetlen ott közlekedni, gyalog pedig térdig járnak az emberek a sárban.

Nagyságos Polgármester ur, ha már soha egy utcatakarítót nem küldenek e sár szigetre legyen kegyes egy pár száz falábót csináltatni s azt az itteni szegény lakosság közt kiosztatni, hogy bele ne fuljanak a sártengerbe.

Több lakós.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon-tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, jan. 19.

A képviselőházban ma az egri mandátum igazolásánál Polonyi Géza kérésére felolvasták az összes iratokat.

A felolvasás után Polonyi Géza felszólalt s hivatkozva azon fontos körülményre, hogy a bíráló bizottság egyik tagja Komjáthy Béla, közvetlen az ítélet előtt megbetegedvén, helye nem pótoltatott s így a ház szabály nem tartatott be.

Meggyőző érvekkel mutatja ki, hogy Lukács miniszter mandátumát nem lett volna szabad igazolni:

Felhozza, hogy Széchenyi Pál gróf, midőn Kaposvári mandátumát megtámadták, tudta mi a kötelessége, mert lemondott a kaposvári mandátumról.

Szilágyi elnök félbeszakítja Polonyit s nem enged, hogy hosszasan foglalkozzék az ügygyel.

Polonyi Géza az elnöki utasítás következtében azt indítványozta, hogy a bizottság jelentése utasíttassék vizsgáló bizottsághoz.

Feszt Lajos, a bíráló bizottság elnöke reflektált Polonyi felszólalására. Kijelenti, hogy ők a házszabályok szerint jártak el.

A tárgyalás rendén a megkívántat 5 tagnál több volt jelen, mert haton voltak.

A bíráló bizottság ítélete szerinte egész korrekt volt.

Szalay Károly Polonyit Pártolja. Szilágyi, Bánffy Horánszky nem tarták itt tárgyalhatónak bizottsági jelentést, mely véglegesen határoz a mandátum fölött.

Pap Géza a néppártot nemzetiségi politikája miatt.

Rátkay László, Kossuth-párti, a „Felhő Klári“ szerzője költői idézetekbe merült mondván:

Roszlókat élünk!
(Bizonny rosszakat szerk.)
Ezután 5 percznyi szünet következett.

Gr. Zichy János felszólalás a után a vita bezáratott.

Holnap a záró beszédek lesznek.

Párbaj.

Arad, jan. 19.

Tiszti Lajos az „Aradvidek“ szerkesztője Lengyel Sándor algyőzővel hírlapi polemia következtében pisztoly párbajt vívott. — Eredmény: két lyuk a levegőben.

Vilmos német császár Magyarországon.

Berlin, jan. 19.

Vilmos német császár a nyáron Bélyére jó vadászni.

A császár az alkalommal Budapestet is meglátogatja.

Uj választások.

Budapest, jan. 18.

A Keleti Értesítő jelenti: Politikai körökben biztosra vessik, hogy az ugodí és szilágy-somlyói választókörletekben megválasztott képviselők mandátuma ellen beadott petíciók folytán mindkét választást megsemmisítik, és hogy ennél fogva e két kerületben új választás lesz. Értesülésünk szerint mindkét helyütt Fenyvessy Ferencz dr. orsz. képviselő lesz a választási elnök.

A külügy-miniszter Berlinben.

Budapest, jan. 18.

Az udvari ebéd után, melynek kezdete előtt gróf Goluchowski kihallgatáson volt a császárnál, a császár dohányzó-pavillonjában hosszabb cerkl volt. A császár élénken és hosszasan társalgott az osztrák-magyar külügy-miniszterrel, miközben érintették a nemzetközi politika szőnyegén levő kérdéseit s kitűnt, hogy a nézetek teljesen egyezők. Hangsúlyozták, hogy e kérdések egyike sem akut, s különösen tagadják a jól értesült körökben, mintha Muravjev kinevezése lett volna Goluchovszky idejövételének fő, vagy épen egyetlen oka. A látogatásról már Muravjev kinevezése előtt volt szó.

A Kisfaludy-színház megnyitása.

Budapest, jan. 19.

A főváros ötödik állandó színháza e hó 26-án készült el teljesen s megnyitása valószínűleg 30-án lesz. Az első ünnepies előadás programja: 1.) Prolog, melyet Prém József, a színház dramaturga írt. 2.) A vigjáték, vigjáték egy felvonásban Kisfaludy Károlytól. 3.) A nőnevelő intézet, operette 2 felvonásban Soupétól. E programot három estén át ismétlik.

Erdélyi kivándorlók sorsa Romániában.

Bukarest, jan. 19.

Bukarestből jelentik, hogy az ottani politikai körökben nem kis feltűnést keltett az a hír, hogy a Dobruzságba kivándorolt erdélyi oláhok, kik javarészt a konstanczai kerületekben telepedtek le, valamennyi választási lajstromból kitöröltettek, sőt nem csak hogy illetékesen politikai joguktól fosztották meg őket, hanem még ipari és kereskedői igazolványukat is elvették. Sok helyütt pedig még kocsmáikat is becsukták. Egyáltalán úgy bántak el, a kivándoroltakkal, mintha teljesen idegenek lennének, jóllehet annak idején, mikor Románia megkapta a Dobruzságát, épen az oláh kormány volt az, mely ezen letelepedést elősegítette s az erdélyi oláhokat erre fel hívta. A sérelmek ellenében a belügy-miniszterhez fordultak a panaszosok, a ki minisztertanács elé vitte az ügyet, mely tegnap a kivándorlottak javára döntve megbízta el a belügyminisztert, hogy táviratilag rendelje el a prefektusnak, hogy Dobruzságban letelepedett erdélyi oláhokkal szemben tett intézkedéseit hasadéktalanul vonja vissza. A Dobruzságban különben 45,000 erdélyi oláh telepett le.

Végtárgyalás.

N. Becskerek, jan. 18.

A nákfalvi torontálmegyei takarékpénztár igazgatósági tagjai ellen család bukkas büntette miatt január 27-én kezdik meg a n-kikindai törvényeszer előtt a végtárgyalást. Tanuknak hatszázan vannak beidézve, s a bíróság 20 napra tervezi a tárgyalást; valószínű azonban, hogy egész hónapig tart. — Az érdeklődés megvezerte óriási.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyilttér.

Dr. Hirschfeld Jenő
fogorvos

Kolozsvárt, Főter 34. sz. (Szathmári-ház) első emeletén berendezett műtermében

rendel: d. e. 10—1 óráig

u. e. 2—4 óráig.

Szegényeknek ingyen d. u. 4—6 óráig. Készít műfogakat, eszközöl fogtöméseket, s végez a fogászat körébe tartozó műtéteket.

H I R D E T É S E K.

Sz. 6831—1896.

k. i.

A gyergyói járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegyének gyergyói járásában fekvő, Gyó-Ujfalu, Te-kerőpatak, Királyfalva és Vasláb községekből alakult, 6700 lelket számláló közegészségügyi körben a körorvosi állás üresedésében lévén, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok.

A körorvos évi fizetése 800 frt és természetben a kör székhelyén — Gyó-Ujfaluban — kiszolgáltatandó lakás; ezen kívül a vagyonszámba lakosok részéről a székhelyen 15 kr., a kül-községekben 25 kr. látogatási és gyógykezelési díj, havonta egy hivatalos körutra díjmentes fuvar a kül-községek részéről; ezen kívül hetenkint egyszer — Hétfő napon — saját költségén kiutazni a betegek látogatására köteles.

Felhívom mindazon, legalább is 2 évi gyakorlatot kimutatni tudó orvostudorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az oklevéllel, honossági, valamint az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám 1897. évi február hó 15-éig adják be.

Gyó-Szt.-Miklóson, 1897. évi január hó 3-án.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

18. (2—3)

Felhívás.

Alapszabályaink 5. és 6. §-ai alapján felkérek a „szász-sebesi takarékpénztár részvénytársaság” részvényesei, hogy részvényük után még be nem fizetett 50%-nyi összeget és részvényenként 1 forintnyi kiállítási díjat legkésőbb

folyó évi márczius hó 1-éig

lefizetni szíveskedjenek.

A „szász-sebesi takarékpénztár részvénytársaság”
igazgatósága.

44. (3—3)

Belközép-utca 4. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy
Budapesten egy nagy

CSÓDTÖMEGET

vettünk

és az által képesek vagyunk

egy utazó bundát, minek ára azelőtt 45 frt volt, most	30 frt,
„ férfi téli kabátot, „ „ „ 16 „ „ „ 8 „	
„ „ öltönyt, „ „ „ 20 „ „ „ 10 „	
„ „ „ „ „ 8 „ „ „ 5 „	
„ „ „ „ „ 24 „ „ „ 12 „	
„ „ reggeli kabát, „ „ „ 14 „ „ „ 7 „	
„ „ „ „ „ 3-5 „ „ „ 1-4 „	
„ „ „ „ „ 6 „ „ „ 3 „	
„ „ Divatos női szőrmegallért „ „ „ 30 „ „ „ 15 „	
„ „ Kalapot és sapkát „ „ „ 2-5 „ „ „ 1-3 „	
„ „ Nyakkendőt „ „ „ 1 „ „ „ 50 kr.	
„ „ Divatos tizilindert „ „ „ 8 „ „ „ 4 frt.	

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Ransburg F. és Fia.

53. (1—6)

Belközép-utca 4. szám.

Allandó nagy butor-raktáromban

dus választékban kaphatók műhelyemben készült saját vezetésem alatt
mindenfélét stílus szerű

asztalos- és kárpitos munkák,
ugymint:

**teljes háló-, ebédlő-, úri- és
szalon berendezések;** továbbá
egyes butor darabok a legegyszerűbb, a legfinomabb kivitelig.

Mindenféle butoroknak elkészítését és javítását a legolcsóbb árakban vállalkozom. Nálam készült és tölem vásárolt butoroknak jó minőségeért felelősséget vállalkozom.

A helybeli és vidéki n. é. butor vásárló közönségnek becses figyelmébe ajánlom raktárom megtekintését.

Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva.

Kiváló tisztelettel:

GAÁL ANTAL,
(Kolozsavart, belmonostor-u. 8—10. sz.)

526. (22—x)

FIUMÉBÓL OLCSÓ KÁVÉ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

elvéve és bérmentve az összes posta-
állomásokra.

Santos természetes közepes szemű . . .	1 kiló	1-45,	5 kiló	7-25
Rio lavé „ zöld, tisztított finom . . .	1 „	1-55,	5 „	7-75
Salvadore közepes szemű, igen jó . . .	1 „	1-65,	5 „	8-25
Nyugatindiai finom, egyenlő szemű sötét . . .	1 „	1-75,	5 „	8-75
Guatemala finom, igen szép . . .	1 „	1-78,	5 „	8-90
Jamaika kiváló finom faj, igen jó ízű . . .	1 „	1-85,	5 „	9-25
Portorico finom, közepes szemű . . .	1 „	1-90,	5 „	9-50
„ kiváló finom, nagyszemű . . .	1 „	2- „,	5 „	10- „
Ceylon nagyon finom, igen szép, erős . . .	1 „	1-95,	5 „	9-75
Kék java egész nagyszemű, különlegesség . . .	1 „	2-10,	5 „	10-50
Cuba apró szemű, finom . . .	1 „	1-85,	5 „	9-25
„ közepes szemű, finomabb . . .	1 „	1-95,	5 „	9-75
„ egész nagy szemű, legfinomabb . . .	1 „	2-10,	5 „	10-00
Arany java valódi, nagy szemű . . .	1 „	1-90,	5 „	9-50
Mocca, valódi arabiai, zamatos . . .	1 „	1-95,	5 „	9-75
Gyöngy nagyon szép, igen finom faj . . .	1 „	1-95,	5 „	9-75
„ nagy szemű, kiv. fin., különlegesség . . .	1 „	2-08,	5 „	10-40
Narancs vagy citrom . . .	1 „	5 „	1-60	

utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

A kávéfajok vegyesen is rendelhetők, de 5 kilónál kevesebb nem küldhető.

Rendelvényeknél pontos címet és az utolsó posta megjelölését kérem.

40. (1—20)

GÁL JÁNOS, FIUME.

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB MINŐSÉGŰ

KEFE- ÉS ECSET-GYÁRA,
Kolozsavart, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

GYÁRTMÁNYAIMAT,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölmúlják és a melyek több országos és iparkiallítás-son érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székességhelyi országos kiállításon 1879 ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdobra megyei gazdasági egyetemen, állat és iparkiallításán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállításon 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállításon „Milleniumi nagy éremmel” lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok mindenféle és szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkéfék javítását, avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá parket fénykeféket, festő- (Steinpenclik), meszelő- és kenderiszitító-, fedelfestő ecseteket, fodrász gömbkeféket, ruha-, haj- és barsonykeféket mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.
720. (27—x)

Kivánatra árgyűzőket azonnal küldök.

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner kávé hozzatétele által elvész az idegizgató babkavének általános ismert és rendes használatnál annyira egészségreontó hatása. Mindenki a kinek egészségét valami megromította. Különösen idős- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávénál keverve, mint tisztán nagyon szeretik. Mindenki a ki háztartásában tarkarékos, de izletes és a mellett egészséges kávét szeretne mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávénál vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi

és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készült; a babkávénál keverve, a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szakértelműektől elismerve, minden műveltségben törtédk. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávénál kellemesen ingerlő ízét és a maláta-kávénál egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

38. (2—6)

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart, Belközép-utca 38. szám alatt.

MEGHIVÁS.

A székely-udvarhelyi „Székely-egylet első
takarékpénztár részvénytársaság”

1897. évi rendes közgyűlését

február hó 28-án délelőtt 10 órakor

saját helyiségében tartja meg.

52. (1—3)

Tárgysorozat:

- 1.) Az igazgatóság előterjesztése, kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentésével, az 1896. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában. Ezek alapján a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása és a felmentés megadása.
- 2.) A fizetések 3 évre való megállapítása.
- 3.) Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
- 4.) Szabályszerű indítványok tárgyalása.

Ezen közgyűlésre a részvényeseket tisztelettel meghívja
Székely-Udvarhely, 1897. évi január hó 13-án.

Az igazgatóság.

FIGYELMEZTETÉS. Alapsz. 40. §. Az igazgatóság egy 3 tagu bizottságot küld ki, mely a gyűlés előtt legalább 2 nappal a jelentkezők jogosultságát bírálja meg, a részvényeket letétbe veszi és a közgyűlés után kiadja és ennek határozata ellen a közgyűléshez van csak folyamodásnak helye. A gyűlés előtt való nap esti 6 órakor záródik a jogosultak bírálatja és jelentkezése.

UJ LAKATOS-ÜZLET!

Van szerencsénk a t. közönség nagybecsű tudomására hozni, miszerint **Kolozsavart, Belközép-utca 42. sz. alatt** egy a mai kornak megfelelő

LAKATOS-ÜZLETET

nyitottunk.

Képzettségünk folytán bátrak vagyunk minden e szakmába vágó munkát felvállalni; ugymint: erkély-, sir-, lépcső-rácsozatokat, vaskapukat, mindennemű épület-munkákat és takaréktűzhelyeket stb. pontosan és stílus szerint, a legutányosabb árban.

Ugyisint javításokat is pontosan és a legolcsóbb árban elvállalunk.

Miért is nagybecsű pártfogásukat kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel:

960. (4—5)

BARTHA és LAKATOS,
mű- és épület-lakatosok.

A közönség becses figyelmébe ajánlom

MÉRNÖKI és MŰÉPÍTÉSZETI IRODÁMAT

Kolozsavart, sétatér-utca 2. sz., az emeleten.

Elvállalok e szakba vágó mindennemű **felméréseket, modern tervek készítését és azoknak kiviteli felügyeletét** vidékre is.

Ifj. B. Bak Lajos,

842. (18—25)

építész-mérnök.

Kolozsavart, sétatér-utca 2. sz., az emeleten.

BRAUN MIHÁLY

HANGSZERKÉSZÍTŐ,

Kolozsavart, Széchenyi-tér 7. szám alatt
(Babos-palota.)

Ajánlom a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe ujonnan berendezett

HANGSZERKÉSZÍTŐ ÜZLETEMET.

Saját gyártmányu hegedűk, gordonkák, gitárok, citerák, cim-balmok, fa és réz fuvóhangszerek, valamint azok alkatrészeinek nagy választékú raktára; továbbá német és olasz hurokat.

Mindennemű javítások pontosan és olcsón eszközöltetnek. — Vidéki megrendelések gyorsan teljesítenek.

1. (4—25)